

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Švecovej a sudcov JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Milana Deáka, v právnej veci navrhovateľa **M.**, bytom **K.**, proti odporcovi **V.**, **spoločnosť s ručením obmedzeným K.**, **K.**, v dovolacom konaní zastúpenej Mgr. **K.**, advokátom v **P.**, **o náhradu škody**, za účasti vedľajšej účastníčky - **Sociálnej poisťovne, ústredie**, Bratislava 1, Ul. 29. augusta č. 8 – 10, pobočka Košice, Festivalové nám. č. 1, zastúpenej zamestnankyňou JUDr. **M.**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 18 C 86/04, o dovolaní vedľajšej účastníčky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 5. decembra 2007, č. k. 5 Co 284/2007 – 183, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie vedľajšej účastníčky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 5. decembra 2007 č. k. 5 Co 284/2007 – 183 **z a m i e t a.**

Účastníkom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II rozsudkom z 25. júla 2007, č. k. 18 C 86/04 – 134 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 243 000 Sk, na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok v sume 12 150 Sk a trovy konania štátu v sume 10 000 Sk, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, konanie o zaplatenie 1 500 000 Sk s príslušenstvom zastavil, vo zvyšku návrh zamietol a navrhovateľovi a odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že súd prvého stupňa základ nároku navrhovateľa považoval za nesporný. Jeho výšku posudzoval podľa ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Pri základnom bodovom ohodnotení (450 bodov) považoval za primerané 10 násobné zvýšenie so zreteľom na závažné následky, ktoré u navrhovateľa nastali v príčinnej súvislosti s chorobou z povolania. Nárok navrhovateľa teda považoval za dôvodný v sume 270 000 Sk (450 x 60 x 10). So zreteľom na skutočnosť, že odporca cestou vedľajšieho účastníka navrhovateľovi poskytol plnenie v sume 27 000 Sk zostala na úhradu suma 243 000 Sk (270 000 – 27 000), ktorú prisúdil. Konania v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 1 500 000 Sk zastavil v dôsledku späťvzatia návrhu (§ 96 ods. 1 O. s. p.), o povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. a o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 3 spojení s § 151 O. s. p.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 5. decembra 2007, č. k. 5 Co 284/2007 – 183 rozsudok súdu prvého stupňa (v jeho zamietajúcej časti) zmenil tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 080 000 Sk, nahradiť mu trovy konania v sume 327 742, 70 Sk a na účet Okresného súdu Košice II zaplatiť súdny poplatok v sume 54 000 Sk, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rovnako ako súd prvého stupňa posudzoval nárok navrhovateľa podľa § 7 ods. 3 vyhláška č. 32/1965 Zb., ale (na rozdiel od neho) uviedol, že pre správne posúdenie

skutočnosti do akej miery poškodený stratil následkom choroby z povolania predpoklady pre uplatnenie v živote a v spoločnosti, nestačilo vychádzať len z 10 násobného zvýšenia základného počtu bodov, ale bolo treba vychádzať z jeho 50 násobného zvýšenia, ktoré považoval za primerané. U navrhovateľa totiž ide o mimoriadny prípad hodný osobitného zreteľa, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje jeho nárok v sume 1 350 000 Sk. V tejto súvislosti uviedol, že v predmetnej veci bolo treba zohľadniť spôsob jeho života navrhovateľa pred chorobou z povolania a po nej. V tejto súvislosti zdôraznil, že navrhovateľ prišiel o možnosť užiť sa, svoju rodinu, prežívať radosť zo záľub a rodinného života a stal sa odkázaným na iných, hoci pred chorobou z povolania bol celkom sebestačným človekom. Navrhovateľ (okrem toho, že je nedoslýchavý, až hluchý a postihnutie jeho sluchu viedlo až k obojstrannej celkovej strate sluchu v rozsahu až 80, 43 %) má aj veľmi nepriaznivú prognózu vývoja ochorenia, lebo sa zhoršuje 1 až 2 % ročne. Navyše, choroba z povolania bola u neho zistená v produktívnom veku (42 rokov) a nesie so sebou aj iné subjektívne obtiaže (poruchy spánku, psychické ladenie šum a pískanie v ušiach, nedostatok koncentrácie, strata komunikácie s rodinou a s okolím, podráždenosť a výbušnosť), ktoré umocňujú negatívne následky zistenej choroby z povolania. Preto odvolací súd za primeranú náhradu (čiastočne spôsobilú) odškodniť negatívne následky vzniknutého ochorenia považoval zvýšenie základného počtu bodov na 50 násobok. Keďže súd prvého stupňa tieto následky dostatočne nezohľadnil, odvolací súd v napadnutej (zamietajúcej časti) zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a navrhovateľovi priznal ešte sumu 1 080 000 Sk ako rozdiel medzi sumou na ktorú mu vznikol nárok a súčtom sumy priznanej súdom prvého stupňa a vyplatenej vedľajším účastníkom (1 350 000 - 270 000).

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie vedľajší účastník. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že odvolací súd pri rozhodovaní nezohľadnil relevantné kritériá pre určenie výšky odškodného za sťaženie spoločenského uplatnenia. Poukázal na význam ustanovenia § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. (podľa ktorého bolo o uplatnenom nároku rozhodnuté), najmä na výnimočnosť použitia tohto ustanovenia v prípadoch hodných

mimoriadneho zreteľa, kedy zapojenie poškodeného do spoločenského (napr. kultúrneho, športového, politického) života je výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s jeho aktivitami pred vznikom škody. Priznanú sumu nepovažoval za správnu, lebo odvolací súd u navrhovateľa zohľadnil podstatne nepriaznivejšie okolnosti, než ktoré v skutočnosti mal. V konaní nebolo preukázaná ani existencie príčinnej súvislosti jeho psychických ťažkostí so zistenou chorobou z povolania. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľ má aj iné vážne ochorenia, ktoré môže participovať na jeho zdravotnom stave. Pokiaľ bol s navrhovateľom skončený pracovný pomer, stalo sa tak v príčinnej súvislosti s organizačnou zmenou u jeho zamestnávateľa a nie s chorobou z povolania. Vytýka odvolaciemu súdu, že sa s uvedenou skutočnosťou nevysporiadal. Nechal tiež bez povšimnutia, že navrhovateľ aj naďalej pracuje a teda jeho obmedzenie nemôže byť až také, na aké poukazuje odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia. Vyslovil názor, posúdenie sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľa vykonané odvolacím súdom, nebolo správne; 50 násobné zvýšenie bodového ohodnotenia bolo neprimerané, lebo v prípade nešlo o celkom výnimočný prípad hodný osobitného (resp. mimoriadneho zreteľa). Poukázal aj na iné prípady odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania spočívajúcej v strate sluchu, v ktorých nebolo priznané až také zvýšenie základného počtu bodov ako v predmetnej veci u navrhovateľa (napr. vo veci sp. zn. 3 Cdo 90/2004, KS Košice 6 Co 84/2006 – 28 násobok a podobne). V súvislosti s nesprávnym výrokom vo veci samej, je nesprávny aj výrok rozsudku odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal tiež dovolanie aj odporca, avšak konanie o jeho dovolaní Okresný súd Košice II uznesením z 12. mája 2008, č. k. 18 C 86/2004 – 215 zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov).

K dovolaniu vedľajšieho účastníka sa navrhovateľ nevyjadril a odporca sa stotožnil s dovolaní vedľajšieho účastníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O. s. p.), po zistení že dovolanie je proti nemu prípustné (§ 238 ods. 1 O. s. p.) a podal ho vedľajší účastník preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý (v jeho zmeňujúcej časti - § 242 ods. 1 O. s. p.), ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť, lebo rozsudok krajského súdu v tejto veci je správny (§ 243b ods.1 O. s. p.).

Podmienka prípustnosti dovolania v predmetnej veci je splnená, lebo dovolanie smeruje proti zmeňujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu (238 ods. 1 O. s. p.)

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho obsahového vymedzenia dovolateľom. Obligatórne sa zaoberá len vadami vymenovanými v ustanovení § 237 O. s. p., a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Vady podľa § 237 O. s. p. neboli dovolateľom namietané, a ani zo spisu nevyplývajú.

Predmetom dovolacieho konania je zvýšenie odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia, konkrétne jeho zvýšenie v zmysle ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. podľa ktorého v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

Zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia nad určené najvyššie výmery odškodnenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia prípustné len v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, kedy zapojenie poškodeného do spoločenského (napr. kultúrneho, športového, politického) života je v dôsledku poškodenia zdravia veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s jeho významnými aktivitami pred vznikom škody.

Vo vyššie uvedenom smere sa odvolací súd s predmetom konania náležite vysporiadal, keď (ako je to zrejmé z odôvodnenia jeho rozhodnutia) výslovne uviedol v čom spočíva výnimočnosť obmedzenia (resp. straty) navrhovateľovho zapojenia sa do spoločenského a rodinného života po zistenej chorobe z povolania a porovnal jeho možnosti pred chorobou z povolania a po nej. V tomto smere nie je pravdivé tvrdenie vedľajšieho účastníka spočívajúce v tom, že predmetné porovnanie odvolací súd nevykonával a že jeho rozhodnutie je preto nepreskúmateľné a že vybočilo z medzí ustanovenia § 132 O. s. p. V tomto duchu sa v podstate nesie celé dovolanie.

Dôvody, pre ktoré vo veci možno podať dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu taxatívne vypočítava ustanovenie 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p. Nepatrí medzi ne dôvod viažuci sa k nesprávnemu hodnoteniu vykonávaných dôkazov.

Podstata dovolania vedľajšej účastníčky v predmetnej veci však spočíva práve v námietke o nesprávnom hodnotení vykonaného dokazovania, ktorá nie je dovolacím dôvodom a preto ju nebolo možné zohľadniť. V zmysle už ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky možno konštatovať, že v dovolacom konaní nemožno preskúmať hodnotenie dôkazov vykonaných nižším súdom (viď napríklad rozsudok Najvyššieho súdu SR z 25.6.1992, sp. zn. 3 Cdo 27/92 uverejnený v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod číslom 42/1993). Je to preto, lebo dovolací súd nevykonáva dokazovanie (243a ods. 2, veta druhá O. s. p.). Najvyšší súd teda nemôže vykonávať dokazovanie a nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Inak dovolací súd nezistil a ani v dovolacom konaní nebolo tvrdené, že by sa odvolací súd bol dopustil väd uvedených v ustanovení § 237 pod písmenami a/ až g/ O. s. p., prípadne že by sa bol dopustil inej vady, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo že by bol vec nesprávne právne posúdil.

Navyše, prípady odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania spočívajúcej v strate sluchu, v ktorých nebolo priznané až také zvýšenie základného počtu bodov ako v predmetnej veci (na ktoré poukazuje vedľajší účastník v podanom dovolaní) nebolo možné zohľadniť, lebo každá vec je individuálna a okolnosti vzniku a dopadu choroby z povolania na poškodeného sú v každej veci iné.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie vedľajšej účastníčky zamietol (§ 243b ods.1 O. s. p.).

Účastníkom nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo neúspešnému vedľajšiemu účastníkovi a odporcovi nevzniklo právo na ich náhradu a v konaní úspešnému navrhovateľovi takéto trovy nevznikli (§ 243b ods. 4, v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 31. marca 2010

JUDr. Daniela Š v e c o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Hrčková Marta

